

การใช้ภาษาในบทเพลงของ จังหวัดลำพูน

THE LANGUAGE IN YONG SONGS OF LAMPHUN PROVINCE

ผู้วิจัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศิริพันธุ์ อิ่มมาก¹

สนิธ สัตโยภาส²

สมพงศ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ภาษาในบทเพลงของ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาและการใช้ภาษาในบทเพลงภาษายอง จังหวัดลำพูน และเพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมเพลงยอง

ผลการวิเคราะห์บทเพลง พบว่าการใช้ภาษาในบทเพลงยอง จังหวัดลำพูน มีทั้งภาษาไทยกลาง ภาษาล้านนาและภาษายอง ในบทเพลงยองมีเพลงที่มีลักษณะฉันทลักษณ์ คล้ายกับกลอนสุภาพถึงแม้ว่าจะไม่ตรงกับกลอนสุภาพอย่างแท้จริง แต่ได้มีการใช้สัมผัสในลักษณะ คล้ายกับกลอนอยู่หลายบทเพลง และการใช้ภาษาในการประพันธ์คำร้องได้แก่ การใช้คำพบว่า ในเพลงยองมีการใช้ทั้งคำซ้ำ คำสัมผัส การหลกาคำ และการสรรคำ มีการใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ และมีการใช้โวหารภาพพจน์ในบทเพลงยอง อีกทั้งเพลงยองยังได้สะท้อนภาพสังคม และวัฒนธรรมเกี่ยวกับค่านิยมของคนไทยยองออกเป็น 3 กระแสใหญ่ๆ คือ ค่านิยมในการนับถือบุคคล ค่านิยมในความรักสนุก และค่านิยมในความเชื่อเรื่องบุญกรรม ส่วนในด้านเศรษฐกิจแบ่งเป็นด้านการผลิตและการบริโภค ภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม แบ่งเป็นด้านสังคมชนบท และด้านสังคมเมือง วัฒนธรรมประเภทความคิดและวัฒนธรรมประเภทปทัสถาน

คำสำคัญ : บทเพลงยอง, การใช้ภาษา, ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

¹ นักศึกษา สาขาภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ABSTRACT

This research, The Language Usage in Yong Songs of Lamphun Province, aims to study the characteristic and usage of language in Lamphun province's Yong songs, and to study the social and cultural reflection from the songs.

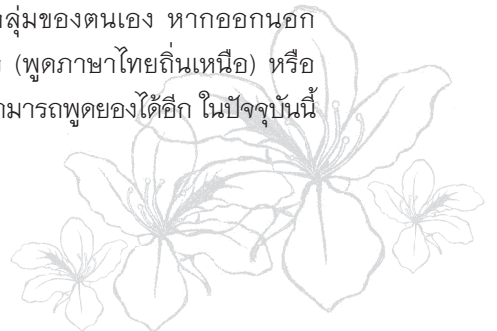
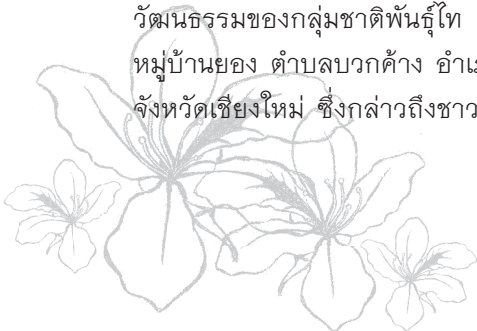
The research found that the languages in Lamphun province's Yong songs were written by using the combination of Thai, Lanna, and Yong language. A prosody pattern of Yong songs were like Thai octameter poem, but not exactly the same. Many rhymes of the songs were as same as many Thai octameter poems. Many repeat words, elegant variations and rhetorical sentences were used in the songs. Moreover, the languages that were used in the songs represented the image, society and culture of 3 mains Yong's popularities; person respect, joyful and Karma. In economic aspect, the song reflected the way of producing and consuming. In social and cultural aspect, the song reflected both urban and suburb's thought and criterion.

Keywords : Yong Songs, Language usage, Social and Cultural Reflection

บทนำ

ชาวยองจังหวัดลำพูน ได้ใช้บทเพลงเพื่อการสื่อสารความเป็นคนยอง บทเพลงดังกล่าวได้รับความนิยมทั้งในหมู่คนยองในจังหวัดลำพูน และคนเมืองทั่วไปในล้านนา มีการเผยแพร่ตามงานประเพณีและสถานียุทธต่างๆ ในจังหวัดลำพูน เชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชากรผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นชาวยองคนในท้องถิ่นเรียกตัวเองว่า “คนยอง” ใช้ภาษายองในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ดังผลงานวิจัยของ รัตนาพร เศรษฐกุล (2538) เรื่อง การคงอยู่และการปรับเปลี่ยนทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไท : กรณีศึกษาหมู่บ้านยอง ตำบลบวกด่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งกล่าวถึงชาวยองในตำบล

บวกด่างว่า สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมของล้านนาได้เป็นอย่างดีเนื่องจากความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมของเมืองยองกับล้านนา ความแตกต่างที่เห็นชัดเจนคือ ภาษา ภาษายองมีสำเนียงที่แตกต่างจากภาษาล้านนาหรือภาษายวนของล้านนา จึงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวยองที่ต่างจากคนเมืองหรือชาวยวนที่ชาวยองเรียกว่า คนลาว อนึ่งจากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน ผู้วิจัยพบว่า “สิ่งเดียวที่ทำให้ชาวยองสามารถดำรงความเป็นชนชาติยองอยู่ได้และแยกออกจากชาวล้านนาโดยทั่วไปก็คือ การพูดภาษาไทยยองนั่นเอง ลักษณะทางวัฒนธรรมเช่นนี้ กำลังจะค่อยๆ สูญหายไป ชาวยองพูดภาษายองก็ต่อเมื่ออยู่ในกลุ่มของตนเอง หากออกนอกหมู่บ้านจะฉิวลา (พูดภาษาไทยถิ่นเหนือ) หรือพูดคำเมือง ไม่สามารถพูดยองได้อีก ในปัจจุบันนี้

ชาวบ้านรักษาเอกลักษณ์ทางภาษานี้ไว้ แต่ก็มีความโน้มเอียงต่อไปอาจมีเพียงผู้ใหญ่และคนแก่ที่พูดภาษาของ เด็กๆ และเยาวชนจะไม่พูดหรือพูดไม่เป็นแล้ว สภาพที่จะเห็นได้ชัดขึ้นเรื่อยๆ คือชาวของไม่พูดของ ไม่พูดคำเมืองแต่พูดภาษาไทยกลางแทน”

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของของจังหวัดลำพูนที่เด่นชัดที่สุดคือ ภาษาของ แต่ภาษายองกำลังเปลี่ยนแปลงไปและมีแนวโน้มจะถูกลืมหรือเลือนหายไปในกลุ่มคนรุ่นใหม่ผู้วิจัยรู้สึกเสียดายเมื่อเห็นว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่ไม่หวงแหนภาษายอง และมีแนวโน้มว่าภาษายองกำลังจะหายไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการใช้ภาษายองด้านคำศัพท์ การใช้คำศัพท์ประโยคและโวหารในบทเพลงของ จังหวัดลำพูน เนื่องจากเห็นว่าเพลงของเป็นวรรณกรรมเพลงที่เพิ่งสร้างขึ้นใหม่ ไม่นานมานี้เอง ภาษายองที่ใช้ในเพลงไม่เหมือนกับภาษายองที่ใช้พูดทั่วไปในปัจจุบัน การศึกษาการใช้คำศัพท์ภาษายองผ่านบทเพลงจะช่วยแสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์การใช้ภาษายองในท้องถิ่นจังหวัดลำพูน และคาดว่าจะประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาถิ่นไทยของ ในหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน การศึกษาครั้งนี้ยังเป็นการจัดบันทึกมรดกทางวัฒนธรรมทางภาษาของท้องถิ่นในช่วงเวลาหนึ่งด้วย สถานที่ที่เลือกทำการศึกษาคือ จังหวัดลำพูน เนื่องจากมีชุมชนชาวของอยู่จำนวนมากและตั้งถิ่นฐานมาเป็นเวลานาน อีกทั้งยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมดั้งเดิมของชาวของเอาไว้ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาและการใช้ภาษาในบทเพลงของ จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมในบทเพลงของ จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เกี่ยวกับบทเพลงและเนื้อหาในบทเพลงของ แหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงนำเฉพาะบทเพลงของที่มีในจังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวน 17 บทเพลงเท่านั้น และเป็นบทเพลงที่แต่งและร้องสู่สาธารณะระหว่างปี พ.ศ....ถึงปัจจุบัน การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยยึดหลักการใช้ภาษาในการเรียบเรียงได้แก่ การใช้คำ กลุ่มคำและประโยค และการวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมพร้อมกับนำเสนอผลการวิจัยด้วยการเขียนบรรยายประกอบตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและการดำเนินการวิจัย คือ ตั้งแต่เดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ.2556 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม พ.ศ.2556 และเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ.2556 เขียนเสนอผลการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การใช้ภาษาในบทเพลงของจังหวัดลำพูน มีทั้งภาษาไทยกลาง ภาษาล้านนา และภาษาของ มากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่ละเพลง ทั้งนี้เป็นเพราะมีการผสมผสานทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยภาคกลางภาษาล้านนา และภาษาของผู้คนในจังหวัดลำพูนใช้ทั้ง 3 ภาษาร่วมกันอย่างกลมกลืน

2. การวิเคราะห์บทเพลงของจังหวัดลำพูนตามเกณฑ์ “วรรณกรรมเพลง” ปรากฏผล ดังนี้

2.1 นันทลักษณ์ในบทเพลงของมีลักษณะนันทลักษณ์คล้ายกับกลอนสุภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตรงกับกลอนสุภาพอย่างแท้จริง แต่ได้มีการใช้สัมผัสในลักษณะคล้ายกับกลอนอยู่ไม่น้อยกว่า 12 เพลงใน 17 เพลง

2.2 การประพันธ์คำร้องพบว่า

2.2.1 การใช้ คำพบว่า ในบทเพลงมีการใช้ทั้งคำซ้ำ คำสัมผัส และการหลกคำ

2.2.2 การสรรคำ บทเพลงของใช้คำถูกต้องตามความหมาย ใช้คำได้เหมาะสมแก่เนื้อเรื่องและฐานะของบุคคลและใช้คำได้เหมาะสมแก่ลักษณะของคำประพันธ์ แต่ละเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต เป็นคำประพันธ์ทั้งแบบร้อยแก้วที่มีคำคล้องจอง (คำว่ ฮ้า) และเป็นบทร้อยกรองประเภทกลอนแปด

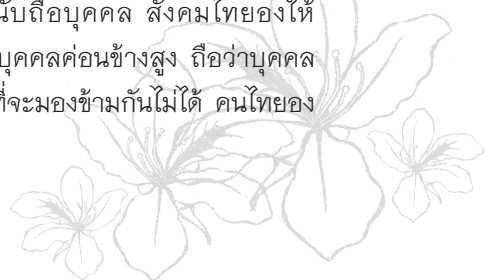
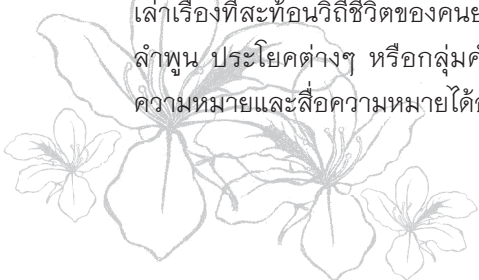
2.2.3 การเรียบเรียงคำ ในบทเพลงของนิยมเน้นสาระสำคัญอยู่ที่ท้ายสุดของบทเพลง และมีประโยคคำถามเชิงวาติศิลป์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเพลงของเป็นเพลงประเภทเล่าเรื่องที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนของในจังหวัดลำพูน ประโยคต่างๆ หรือกลุ่มคำต่างๆ จึงมีความหมายและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

2.2.4 ไวยาหารในบทเพลง

ของนิยมไวยาหารเชิงเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่ง (อุปมา) และมีการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง คือไม่กล่าวโดยตรงเหมือนอุปมา แต่ใช้วิธีกล่าวเป็นนัย (อุปลักษณ์) มีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวอย่างกลมกลืน (ปฏิพากย์ หรือปรพากย์) มีการกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด ไม่มีวิญญาณ ให้มีชีวิต มีความคิด มีวิญญาณ (บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต) มีการใช้ไวยาหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง (อติพจน์ หรืออติพจน์) มีการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง (นามนัย) มีการเรียกชื่อสิ่งๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทนไม่เรียกตรงๆ (สัญลักษณ์) มีภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ (ลัทพจน์) นอกจากนี้ยังมีการยกบุคคลขึ้นเป็นหลักในการอธิบาย (ธรรมาธิษฐาน) มีการใช้เรื่องราวหรือนิทานขนาดสั้นหรือขนาดยาว ประกอบ ขยาย หรือแนะ (อุปมานิทัตน์) มีการใช้คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน (ไวพจน์) มีความงาม คือ มีคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ที่ทำให้ผู้คนได้เห็น ได้ยิน และได้สัมผัสเกิดความชื่นชมยินดี เบิกบาน ติดตริใจอยู่เป็นนิจ ทั้งนี้เป็นเพราะเพลงที่นำมาวิเคราะห์ มีความหลากหลายในเนื้อหาการใช้ไวยาหารจึงปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของเพลง

3. บทเพลงของได้สะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

3.1 ภาพสะท้อนด้านค่านิยมของชาวไทยของแบ่งออกเป็น 3 กระแสใหญ่ๆ ค่านิยมในการนับถือบุคคล สังคมไทยองให้ความสำคัญต่อบุคคลค่อนข้างสูง ถือว่าบุคคลเป็นหลักสำคัญที่จะมองข้ามกันไม่ได้ คนไทยของ

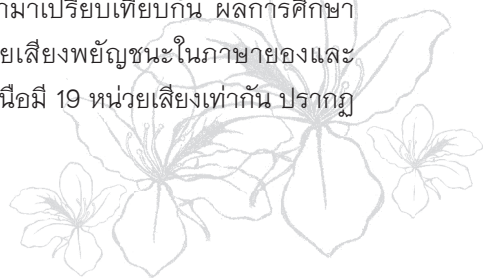
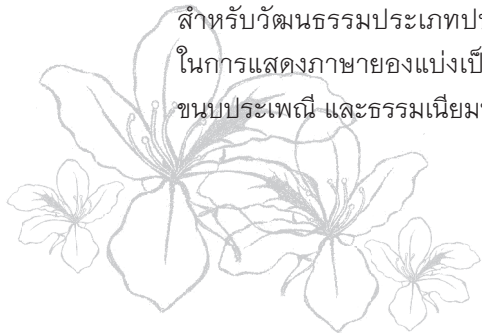

มีค่านิยมยกย่องความเป็นผู้ให้ใหญ่ความอาวุโส ความเป็นเจ้าคนนายคน เป็นต้น ค่านิยมในความรักสนุก แนวทางของพระพุทธศาสนา อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยของไม่เป็นคนเจ้าทุกข์ ไม่ค่อยพบเห็นพฤติกรรมสุดโต่ง ไม่นิยมทำอะไรที่ดูจริงจังจนเกินไป มีพฤติกรรมประนีประนอมสูง มีเสรีภาพในการบริโภค รักสนุกและมีความร่าเริงสดใสอยู่ค่อนข้างมาก และมีค่านิยมในความเชื่อเรื่องบุญกรรม ส่วนภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจแบ่งเป็นด้านการผลิต โดยพื้นฐานเบื้องต้นในระบบเศรษฐกิจ มีการผลิตเป็นองค์ธุรกิจที่ทำหน้าที่ผลิตและบริการ เช่นการทอผ้า และการบริโภคในการได้มาซึ่งสินค้าและการบริการสำหรับบริโภคนั้น ฝ่ายบริโภคจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ฝ่ายผลิต ดังนั้นในการจับจ่ายใช้สอย และ/หรือการใช้บริการใดๆ ก็ตามย่อมถือได้ว่าเป็นการบริโภคทั้งสิ้น ภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม แบ่งเป็น ด้านสังคมชนบทพบว่า ในบทเพลงยอง จะกล่าวถึงอำเภอต่างๆ ในจังหวัดลำพูนที่เป็นคนยอง ซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงกัน เป็นบ้านที่เมืองน้องกันยึดอาชีพในการทอผ้า ทำสวน มีประเพณีที่นับถือสืบทอดกันมาและด้านสังคมเมืองพบว่าในบทเพลงยองคนรักที่เมื่อแรกรักกันใหม่ๆ ก็หวานชื่นเหมือนน้ำผึ้งแต่พอนานไปก็กลับกลายเป็นเหมือนของเหี่ยวๆ ที่ไม่น่าสนใจ สมัยก่อนหญิงที่เป็นภรรยาจะตื่นแต่เช้าหาอาหารให้สามี แต่ปัจจุบันไม่ปฏิบัติแล้ว และมีเงินก็ไปเที่ยว ส่วนวัฒนธรรมประเภทความคิดพบว่า เป็นความคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวทั้งสิ้น สำหรับวัฒนธรรมประเภทปทัสถานที่ปรากฏในการแสดงภาษายองแบ่งเป็นจารีตประเพณีชนบทประเพณี และธรรมเนียมประเพณี

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในบทเพลงยอง จังหวัดลำพูน ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นซึ่งนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การใช้ภาษาในบทเพลงยอง จังหวัดลำพูน มีทั้งภาษาไทยกลาง ภาษาล้านนา และภาษายอง มากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่เพลง ทั้งนี้เป็นเพราะมีการผสมผสานทางด้านภาษาทั้งภาษาไทยภาคกลาง ภาษาล้านนา และภาษายอง ผู้คนในจังหวัดลำพูนใช้ทั้ง 3 ภาษาร่วมกันอย่างกลมกลืน อาจเป็นเพราะว่าคนยองได้รับเอาวัฒนธรรมทางภาษาจากคนพื้นถิ่นรอบข้างหรือการติดต่อสื่อสารกัน ทั้งจากคนภาคกลางที่พูดภาษากลาง และคนภาคเหนือที่พูดภาษาล้านนา จึงได้มีการผสมผสานภาษากลาง ภาษาไทย ภาษาล้านนา และภาษายองไว้ในบทเพลงยอง ซึ่งเข้ากันได้เป็นอย่างดีทั้งระบบเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ดังที่ปิยะวัติ วังซ้าย (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษายองกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ (ก่าเมือง) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระบบเสียงภาษายองที่ใช้พูดในหมู่บ้านเหล่าคู่ ตำบลหนองยวง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ ที่ใช้พูดในหมู่บ้านปารกฟ้า ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยนำคำศัพท์พื้นฐานสอบถามผู้บอกภาษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียง พยัญชนะและหน่วยเสียงสระโดยหาคู่เทียบเสียงและวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งสองภาษามาเปรียบเทียบกัน ผลการศึกษาพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษายองและภาษาไทยเหนือมี 19 หน่วยเสียงเท่ากัน ปรากฏ

เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเดียวกัน คือ 19 หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษายองปรากฏ 2 หน่วยเสียง ในภาษาไทยเหนือปรากฏ 6 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระในภาษายองมี 18 หน่วยเสียง เป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด ส่วนในภาษาไทยเหนือมี 21 หน่วยเสียงเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาทั้งสองมี 6 หน่วยเสียงเท่ากัน มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์และการรวมเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แตกต่างกันเพียงลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงเท่านั้น

2. การวิเคราะห์บทเพลงของจังหวัดลำพูนตามเกณฑ์ของ “วรรณกรรมเพลง” ปรากฏผล ดังนี้

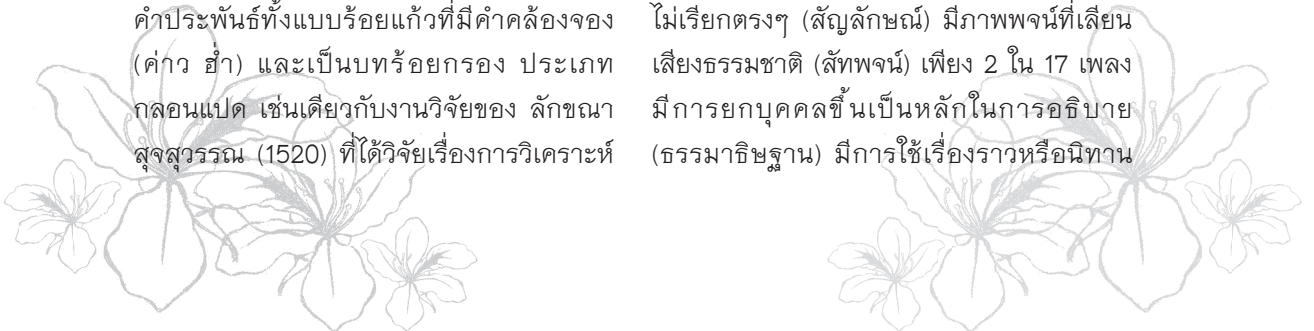
2.1 ฉันทลักษณ์ในบทเพลงของมีเพลงที่มีลักษณะฉันทลักษณ์คล้ายกับกลอนสุภาพถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตรงกับกลอนสุภาพอย่างแท้จริง แต่ได้มีการใช้สัมผัสในลักษณะคล้ายกับกลอนอยู่ 12 บทเพลงใน 17 บทเพลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คนที่แต่งเพลงของนั้นไม่ได้ยึดติดกับการแต่งแบบกลอนสุภาพขอเพียงแค่นี้ให้มีการใช้สัมผัสคล้องจองเพื่อให้ไพเราะยิ่งขึ้น หรือแม้แต่การเล่น คำ น้อ ฮ่อ ซึ่งทำให้เพลงไพเราะแตกต่างจากเพลงอื่นๆ

2.2 การสรรคำ บทเพลงของใช้คำถูกต้องตามความหมายใช้คำได้เหมาะสม เนื้อเรื่องและฐานะของบุคคลและใช้คำได้เหมาะสมแก่ลักษณะของคำประพันธ์ ทั้งนี้เป็นเพราะแต่ละเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต เป็นคำประพันธ์ทั้งแบบร้อยแก้วที่มีคำคล้องจอง (คำว ฮ้า) และเป็นบทร้อยกรอง ประเภทกลอนแปด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ลักษณะ ลุงสุวรรณ (1520) ที่ได้วิจัยเรื่องการวิเคราะห์

เพลงลูกทุ่งสรุปว่า การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งมีลักษณะต่างๆ กัน เช่น มีการใช้คำง่าย ๆ การซ้ำคำ การเล่นคำ การใช้ภาษาถิ่นและภาษาต่างประเทศ การใช้สำนวนเปรียบเทียบ สุภาษิต คำพังเพย และการใช้คำให้เกิดความไพเราะด้วย ฉันทลักษณ์ เมื่อเพลงลูกทุ่งได้แพร่หลายในสังคมไทย จึงมีส่วนในการแพร่ค่านิยมต่างๆ ไปสู่คนในสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.3 การเรียบเรียงคำในบทเพลงของมีสาระสำคัญอยู่ที่ท้ายสุด เนื้อหา มีความเข้มข้นในช่วงหรือประโยคสุดท้าย และมีประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เพลงภาษายองเป็นเพลงประเภทเล่าเรื่องที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนอยู่ในจังหวัดลำพูน ประโยคต่างๆ หรือกลุ่มคำต่างๆ จึงมีความหมายและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

2.4 โวหารเพลงของมีการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่ง (อุปมา) มากที่สุด รองลงไปใช้วิธีกล่าวเป็นนัย (อุปลักษณ์) และมีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกันมากกล่าวอย่างกลมกลืน (ปฏิพากย์ หรือปรพากย์) มีการกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด ไม่มีวิญญาณ (บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคล วัตถุ) เป็นลำดับรองลงไปและที่มีให้เป็นประปราย ได้แก่การใช้โวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง (อติพจน์ หรืออหิพจน์) มีการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง (นามนัย) มีการเรียกชื่อสิ่งๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ (สัญลักษณ์) มีภาพพจน์ที่เสียงธรรมชาติ (สัทพจน์) เพียง 2 ใน 17 เพลง มีการยกบุคคลขึ้นเป็นหลักในการอธิบาย (ธรรมาธิษฐาน) มีการใช้เรื่องราวหรือนิทาน

ขนาดสั้นหรือขนาดยาวประกอบ ขยาย หรือ
แนบ (อุปมาวิเศษณ์) ไม่มีการใช้คำที่เขียน
ต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน (ไวพจน์)
มีความงาม คือ มีคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ
ที่ทำให้ผู้คนได้เห็น ได้ยิน และได้สัมผัส
เกิดความชื่นชม ยินดี เบิกบาน ดิดตริงใจ
อยู่เป็นนิจ ทั้งนี้เป็นเพราะเพลงที่นำมาวิเคราะห์
มีความหลากหลายในเนื้อหา การใช้โวหาร
จึงปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของเพลง

3. บทเพลงของได้สะท้อนภาพ
สังคมและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

ภาพสะท้อนด้านค่านิยมของ
ชาวไทยของออกเป็น 3 กระแสใหญ่ๆ คือ ค่านิยม
ในการนับถือบุคคล สังคมไทยให้ความสำคัญ
ของบุคคลค่อนข้างสูงถือว่าบุคคลเป็นหลักสำคัญ
ที่จะมองข้ามกันไม่ได้ มีความนิยมยกย่อง
ความเป็นผู้ใหญ่ความอาวุโส ความเป็นเจ้าคน
นายคน เป็นต้น ส่วนค่านิยมในความรักสนุก
แนวทางของพระพุทธศาสนาอาจจะเป็น
สาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยไม่เป็นคนเจ้าทุกข์
ไม่ค่อยพบเห็นพฤติกรรมสุดโต่ง ไม่นิยม
ทำอะไรที่ดูจริงจังจนเกินไป มีพฤติกรรม
ประนีประนอมสูง มีเสรีภาพในการบริโภค
รักสนุกและมีความร่าเริงสดใสอยู่ค่อนข้างมาก
และค่านิยมในความเชื่อเรื่องบุญกรรม อันเป็น
แนวทางในการวิเคราะห์เพลงของ สำหรับ
ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจแบ่งเป็นด้านการผลิต
โดยพื้นฐานเบื้องต้นในระบบเศรษฐกิจมีการผลิต
เป็นองค์กรธุรกิจที่ทำหน้าที่ผลิตและบริการ
เช่นการทอผ้า และการบริโภค ในการได้มา
ซึ่งสินค้าและการบริการสำหรับบริโภคนั้น
ฝ่ายบริโภคจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ฝ่าย
ผลิต ดังนั้นในการจับจ่ายใช้สอยและ/หรือ
การใช้บริการใดๆ ก็ตามย่อมถือได้ว่าเป็น
การบริโภคทั้งสิ้น ส่วนภาพสะท้อนด้านสังคม

และวัฒนธรรม แบ่งเป็นด้านสังคมชนบทพบว่า
ในเพลงของจะกล่าวถึงอำเภอต่างๆ ในจังหวัด
ลำพูนที่เป็นคนยอง ซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ใกล้แม่น้ำ เป็นบ้านที่เมืองน้องกันยึดอาชีพ
ในการทอผ้า ทำสวน มีประเพณีที่นับถือ
สืบทอดกันมา และด้านสังคมเมือง พบว่า
ในเพลงของคนรักที่เมื่อแรกรักกันใหม่ๆ ก็
หวานชื่นเหมือนน้ำผึ้งแต่พอนานไปก็กลับกลายเป็น
เหมือนของเสียๆ ที่ไม่น่าสนใจ สมัยก่อน
หญิงภรรยาจะตื่นแต่เช้าหาอาหารให้สามี แต่
หญิงในตอนนี้อย่างไม่มีเงิน ก็ไปเที่ยว วัฒนธรรม
ประเภทความคิดพบว่า เป็นความคิดเกี่ยวกับ
ความรักของหนุ่มสาวทั้งสิ้นและวัฒนธรรม
ประเภทปทัสถานโดยแบ่งปัน จารีตประเพณี
ชนบทประเพณี และธรรมเนียมประเพณี จาก
การศึกษาวิเคราะห์ด้านสังคมและวัฒนธรรม
ในบทเพลงของ พบภาพสะท้อนด้านสังคม
ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการแต่งเพลงที่เน้นการใช้ชีวิต
แบบชนบทมากกว่าในเมือง การมีสังคมแบบ
ชาวท้องถิ่นพื้นบ้าน มีการนำเอาความคิดเรื่อง
ความรักของหนุ่มสาว แนววิถีชีวิตของชีวิต
ความเป็นอยู่และภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม
ซึ่งแสดงให้เห็นวัฒนธรรมการใช้ชีวิตการเคารพ
นับถือของบุคคล รวมกันวิถีชีวิตการกินการอยู่
อีกด้วย ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สุรพงษ์
สังฆมณี (2541) ที่ได้ศึกษาค่านิยมที่ปรากฏ
ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ.2533-
2539 พบว่า ค่านิยมของชาวอีสานที่ปรากฏ
ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน ได้แก่ ค่านิยม
เกี่ยวกับครอบครัวการสมรสแบบผัวเดียว
เมียเดียว ภรรยาต้องเป็นแม่ศรีเรือน กตัญญู
รู้คุณต่อบิดามารดา ค่านิยมเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
นิยมความมั่งคั่ง มีรายได้ประจำ นิยมความหรูหรา
ฟุ่มเฟือย และประกอบอาชีพอิสระ ชอบทำงาน
ต่างถิ่น ค่านิยมที่เกี่ยวกับการศึกษา นิยมยกย่อง

ผู้ที่มีการศึกษาสูง จึงส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือ คำนิยมเกี่ยวกับศาสนาจะนิยมยอมรับในเรื่องบุญกรรมค่านิยมเกี่ยวกับประเพณี ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี คำนิยมเกี่ยวกับอาหาร ชาวอีสานนิยมอาหารที่มีในท้องถิ่น อาหารหลัก คือ ข้าวเหนียว ปลา ร้า คำนิยมเกี่ยวกับสตรี นิยมสตรีที่รักนวลสงวนตัว ปฏิบัติตามประเพณี และนิยมสตรีที่เก่งงานบ้านงานเรือน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรนำเพลงที่ใช้ภาษาไทยของมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงระหว่างภาษาไทย ภาษาล้านนา และภาษาไทยของด้านเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์

1.2 ควรจัดทำพจนานุกรมภาษาไทย ภาษาล้านนา ภาษาไทยของ

1.3 ควรนำเพลงที่มีภาษาไทยของมาใช้เป็นสื่อการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารทุกระดับชั้น

1.4 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน และประชาชนชาวจังหวัดลำพูน รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียงให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยของ

1.5 ควรจัดตั้งหน่วยงานอนุรักษ์ภาษาไทยของและวัฒนธรรมของ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงพัฒนาการของภาษาไทยของ

2.2 ควรศึกษาถึงการออกเสียงคำของภาษาไทยของเปรียบเทียบกับภาษาล้านนา

2.3 ควรศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นของในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

เอกสารอ้างอิง

ปิยะวัติ วังซ้าย. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษายองกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ (กำแพงเมือง). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

รัตนพร เศรษฐกุล. การคงอยู่และการปรับเปลี่ยนทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไท. กรณีศึกษาหมู่บ้านของ ตำบลบวค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่, 2547.

ลักขณา สุขสุวรรณ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

วิสุทธิระ เนียมนาค. ระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุรพงษ์ สังข์มณี. คำนิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ.2533-2539. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

